

COMICS

ved Red.

“søkelys på Alan Moore”

V FOR VENDETTA DC Comics 1988—89 10—hefters miniserie farger, ‘godt papir’.

Alan Moore er viden kjent for å være kanskje den ledende tegneserie—forfatteren for tida. Denne engelskmannen, med sin bakgrunn fra britiske gutteserier, slo ned i den amerikanske industrien med et brak med serien “WATCHMEN” eller Vekterene på norsk. Han snudde også serien “Swamp Thing” fra en døding til en kultserie, på høyde (eller over, ifølge noen) med denne seriens gamle høydepunkt, da den ble tegnet av Berni Wrightson. I tillegg har han forfattet mange enkeltstående hefter av andre serier, alle av høy kvalitet.

Før disse suksessene hadde han påbegynt serien “V for Vendetta” hjemme i England. Serien gikk i et gutteblad, og var ferdig i midten av åtti—åra. Denne nye utgaven fikk Moore frihet til å utgi etter at han var blitt DC’s “golden boy”. De innledende avsnitt er skrevet så tidlig som 1981.

Serien er av en såpass utradisjonell karakter at lanseringen førte til intern brudulje i forlaget DC, og det var sterke krefter som motarbeidet lanseringen av den.

Serien er en fortelling som gjenspeiler Moores frykt mht. et hardere og kaldere Storbritannia, en frykt som begynte å melde seg ved begynnelsen av åttiåra, og ikke har minsket siden. I serien tar han utgangspunkt at en begrenset atomkrig — uten eksplosjoner på engelsk jord — får det bestående samfunnet til å slå store sprekker, de latente klasseforskjellene og frykten får fritt spillerom og et gjennomført fascistisk Storbritannia trer fram. I ettertid påpeker Moore at det viser seg at ingen nær—katastrofe var nødvendig for en slik utvikling — han ser allerede nå konturene av sitt marerittsamfunn i det Thatcheriserte UK.

Med den form for maktkonsentrasjon — både politisk og økonomisk — som har foregått i UK de siste jublende ti årene, med stigende frykt for de ‘annerledes’ (homoseksuelle og innvandrere) og opptøyer, frykt og raseri blant massene, mener Moore at England er på god vei inn i “V for Vendetta”s univers.

Serien handler altså om et herjet, kaldt og fryktsomt England, med omskoleringsleirer, fabrikkarbeid, uniformerte sikkerhetsstyrker og et mektig maktapparat som vokter det hele. I dette samfunnet begynner en merkelig og mystisk figur å operere, med sabotasjebombinger, hennrettelser av maktpersoner og generell de—stabilisering. Figuren ‘V’, som hele tiden bærer en gammeldags, stiv teatermaske og kappe, har store ressurser, kunnskap og ferdigheter på sin side i denne ulike kampen. Med sitt

poetiske, teatraliske vesen virker ‘V’ både komisk, uvirkelig og skremmende. Han er absolutt farlig for ‘det bestående’, og en innbitt kamp mellom ‘V’ og makthaverne begynner. Vi befinner oss i 1997—98, og tusenårsskiftet er nært...

Serien bygger uungåelig opp mot et klimaks, og den er både spennende og fascinerende fortalt. Den er krevende lesning, uten å være ‘vanskelig’, men utført slik gode tegneserier skal være, med handling lagt til mange plan, der vi stadig får smakebiter av det store puslespillet. I så henseende er den ikke ulik “Vekterene”. Karaktertegningen er sterk, og vi kommer innpå de fascinerende hovedpersonene, både politistatens voktere og dens motstandere.

Tegnestilen er merkelig og ‘annerledes’, ikke pen og stilren, men nesten keitet og brutal, med mye bruk av mørke flater og grelle, kalde farger som gjenspeiler det halvmilitære miljøet og den forsureda tilværelsen. Ikke et streif av sol og varme, ingen blomster eller natur, bare betong, stål og skitt. Fargeleggingen minner mye om femtiåras bruk av to—tonesystemet (svart + grønn eller rust rød) og streken

er hard og penslet, lite bruk av delikate linjer, strek eller rastereffekter. Tegneren, David Lloyd, er ukjent for meg, men har så absolutt mye for seg, og en stor framtid som tegner. Tilogmed tekstingen er aparte utført, ingen jevn profesjonell teksting for å øke lesehastigheten, men en hakkete, nesten primitiv hånd som aksentuerer både tegning og handling. Ingen bruk av lydeffekter gjør bildet fullkomment av en stillferdig serie som ikke bruker noen av tegneseriemediets sedvanlige virkemidler og klisjéer.

Noen få innvendinger: Det er noe vanskelig å skjelle de viktigste bi—personene fra hverandre, både fordi "V" visker dem fortore ut enn Dillinger, og fordi tegneren ikke makter å persontegne dem tilstrekkelig. Dette gjelder spesielt de mannlige, kvinnene i serien er på mange måter seriens virkelige forgrunnsfigurer, sterke og markerte. Etterhvert som serien skrider fram, blir også "V"s makt urimelig stor, det er ingen grenser for hva han får til i sin kamp mot systemet. Kampen er faktisk så effektiv at vi nesten oppfatter den som ulik fight — den allmektige "V" mot en skarve politistat...

Noe av det største med serien er at vi gjennom hele serien blir holdt i mørke hva angår "V"s identitet, og det blir en besettelse for oss å finne ut hvem og hva som skjuler seg bak den evig smilende teatermasken... Men konseptet — ideen "V" er større og viktigere enn selve personen; en drøm om frihet og seier.

"V for Vendetta" blir fullkomment inn i den gruppen av STORE tegneserier som er blitt produsert de siste åra, en klassiker.

I salg i spesialforretninger for utenlandske serier, ingen planer om norsk utgivelse foreligger.

TRUTH IS WORSE THAN FICTION

"Brought to light"

The Christic Institute,

med Alan Moore, Bill Sienkiewicz, Honey, Avirgan, Brabner, Tom Yeates.

Titan Books 1989, £ 4.95 (kr.79.—).

Mange ganger tidligere har tegneseriemediet blitt brukt for å anskueliggjøre og dokumentere historiske fakta (Bibelen i tegneserier f.eks.) men slike forsøk har som regel strandet på en naiv rett—fram produksjon, med statiske, "pene" illustrasjoner som bare pynter på teksten, mer eller mindre som en tegnet TV—serie.

Albumet "Brought to Light" derimot, er virkelig underholdende og gripende dokumentært drama. BtL har tatt for seg "docu—dramaet" på en helt ny og skjellsettende måte, den er faktisk en milepæl i tegneserie—historien.

Det er ingen tilfeldighet at det er to av våre aller fremste mestere innen genren som ble bedt om å utføre dette arbeidet, forfatteren Alan Moore og illustratøren Bill Sienkiewicz. Begge disse to har konstant utfordret mediet og leserne i lang tid, AM med innsiktsfulle og intelligente historier, og BS med en radikal nytenkning av hva tegneseriekunst egentlig er for noe. Disse to karrierene har smeltet sammen i dette albumet, og det som presenteres for leseren er altså ikke mer eller mindre historisk.

The Christic Institute er, navnet til tross, en fri og uavhengig gruppe mennesker med kontor i Washington, DC, som uten opphør har undersøkt og gravd i Uncle Sams mest grumsede hemmeligheter. Og hva kan være mer grumset og hemmelig enn CIA? Denne organisasjonen — en etterfølger av etterretnings—organisasjonen O.S.S. under krigen — har systematisk arbeidet i mer enn 40 år med å motarbeide interesser som strider mot USAs egne interesser. Alt i den hellige anti—kommunismens navn, selvsagt, men ingen har vel vært i tvil om at deres arbeid også har skjelt til interesser av økonomisk art.

Deres sterke innsats i Sør—Amerika, Asia og Afrika har konstant ført til død, tortur, styrting av lovlig valgte regjeringer, kidnappinger, narkotikahandel og generell krigstilstand, nød og elendighet hvor enn de har ferdes.

The Christic Institute fører for tiden sak mot en del sentrale personer innen dette apparatet for å stille dem ansvarlige for deres uhyrlige handlinger. For å bringe informasjon om dette ut til massene, og for å unngå søvnige rapporter, ble det bestemt å utgi en tegneserie. Den skulle være 100% korrekt iflg. TCIs informasjon, men likevel makte å vekke folk, rive dem med. Det greide de.

Boken er delt i to like deler, en ren og klassisk tegnet serie av Tom Yeates om affæren som direkte førte til at saken ble satt igang — et attentat mot en uvillig Contra—offiser i Nicaragua, der 5 journalister ble drept. Denne serien er opplysende og viktig, men blekner sterkt mot bokens andre del; "Shadowplay — The Secret Team" — Moores og Sienkiewicz' utforming av The Christic Institutes "journal" over CIAs fødsel, vekst og metoder. Dette er noe av det mest skremmende du noensinne vil få lese, og skyver all verdens skrekkserier og —historier langt inn i skapet.

Serien bykser ut av papiret, griper deg rett i strupen og river deg med inn i et helvete av død, tortur, bomber og blod så utrolig at det nesten er — utrolig. Handlingen er ført i tale av en loslitt, gammel ørn (USAs symbol) som sitter og gulper whisky på en barkrakk i en skummel kneipe. Mellom hosterier og kaklende latterbyger serverer ørnen historien om CIA — med tilbakeblikk og sideblikk inn i denne helvetes forgård.

Etterhvert får ørnen problemer med å illustrere hvor mange mennesker som er blitt slaktet i CIAs navn, og

finner tilslutt det perfekte bilde; et voksent svømmebasseng rommer sånn omtrent blodet til tjue tusen mennesker. Like fullt får ørnen problemer med å telle bassenger...

Historien er akkurat så grusom og skjærende som du kunne vente deg i dine verste fantasier — og AM og BS har funnet den perfekte måte å gjøre dette tilgjengelig for oss på. For selv om vi grues i kvalme av redslene, så er det ikke DET som er hovedpoenget for disse to — de vil at vi skal FORSTÅ hva som skjer bak kulissene i et apparat som er blitt for mektig innen "verdens mektigste land".

Og som samtidshistorie er dette uten like — det forteller en historie og får leseren til å reagere. Navnene bak en del av de mest grumsete planer og handlinger i USAs historie er som en oppramsing av presidentene Reagan, Nixon og Bush sine nærmeste venner og ministre: McFarlane, Secord, Casey, Quayle, Gregg...

"Maleriene" til BS spruter, hakker og flerrer bortover papiret i hans nå så velkjente "strek"(?), men han er ikke ute på fullt så dypt vann som f.eks. i "Stray Toasters". Hans illustrasjoner er så malende og levende, at de heseblesende og ekle karikaturene likevel blir sanne for oss.

For å forstå forfatteren Alan Moore og hans innstilling til denne historien, kan det være vel verd å finne fram et eksemplar av det eminente magasinet "Folk og Røvere"nr. 27 (mai—nummeret) som bringer omtale av serien og et meget godt (oversatt) intervju med dette tenkende menneske.

Boka føres av ledende tegneseriehandlere. Kjøp!

BATMAN: THE KILLING JOKE

DC 1988

Titan Books, UK;

Nkr 45.-

Norsk utgave, Semic; kr ?, 1989

Ettersom Semic informere oss via annonser at "Killing Joke" skal utgis ultimo juli i Norge, bringer vi herved våre betraktninger vedr. originalutgaven som kom senhøstes ifjor.

1989 er i Batmans tegn, det er klart nok for enhver som følger litt med, og aktiviteten på hefte— og albumfronten de siste åra har tydelig vist at gamle spissøre er en av superhelt—universets sterkeste kort. Batboy er faktisk en av de virkelig FÅ superserier som "skikkelige seriefans" kan finne noe bra i — superhelt—fenomenet er ellers ikke helt stuerent i 'finere' comics—kretser...

På sett og vis var Batman et sentralt element i den nye store bølgen av populære produksjoner fra Statene, i og med at "Return of the Dark Knight"—serien tok både seriefans og massene med storm — den slo alle tidligere salgsrekorder. DC Comics forsto nok at det ikke BARE var spissøres skyld, men at mye av æren for suksessen nok skyldtes selve HISTORIEN, m.a.o. burde man heretter satse på kvalitet både på forfatter— som tegnersiden.

Så da tiden kom for å produsere et lux—album som skulle definere det evige kamp—forholdet mellom Bats og hans nemesis; Jokeren, hva var da mer naturlig enn å kon-

trakte Alan Moore som forfatter? At man samtidig sikret seg et av de hotteste tegner—navnene idag; Brian Bolland (kjent fra den utrolig VAKRE 'Camelot 3000'—serien og kultserien 'Judge Dredd') kunne bare være et pluss.

Og suksessen — salgsmessig — var et faktum. Men kunstnerlig? Jeg er sterkt i tvil. For en gangs skyld mener jeg at Alan Moores mesterlige ideer og Bollands smukke utførelse ikke nødvendigvis garanterer for at dette er et BRA album.

Historien:

Jokeren rømmer fra Arkham House, lemlester Babs Gordon og kidnapper politikaptein Jim, setter i stand sitt personlige skrekk—tivoli og forsøker å gjøre Gordon gal ved å utsette ham for pinsler og nedverdiggelse. Alt for å utfordre spissøre, selvsagt — som dukker opp, fighter, og knuser vitsemakeren for n'te gang. Samtidig får vi innblikk i Jokerens bakgrunn og tilblivelse, et tragisk drama uten særlige komiske overtoner. Dette er Jokerens album, Bats er kun en nødvendig bifigur.

Hovedhistorien er grusom, dystert og sadistisk — helt på grensen av hva man kunne forvente ville bli godtatt av DC. Brutaliteten og ondskapen sjokkerer, men det blir overfladisk — det etterlater et vakuum — en tomhet; so what? Det virker som om Moore forsøker å fortelle oss noe om ondskapens natur, men det fungerer ikke på et dypere plan. Det skjer for lite også, handlingen er faktisk tynn...

Da er bi—historien mye bedre; Jokerens tragiske bakgrunn — en mislykket komiker som forsøker oppriktig å sørge for sin families trygghet og økonomi, og som dessverre faller for fristelsen til å gå uærlige veier for å nå målet. Tragedien er uungåelig, og Jokeren — sannsynligvis mentalt ustabil fra før — glir totalt inn i galskapens lysegrønne tåke.

Moore benytter seg av de samme virkemidlene som gjorde VEKTERENE til en suksess; kryssklipping mellom før og nå, fokusering på detaljer som panorerer ut i parallell handling, rett og slett FILMATISK tegneserie. Virkningsfullt og stemningsskapende.

Det bringer oss over på tegningene — og de er mesterlige. Fra coveret via indre omslagssider og helt igjennom — kvalitet hele veien. Bollands strek er en av de sikreste og reneste i bransjen, en tekniker med finesse. Hvert bilde står i sylskarp fokus, et komplett enhet bilde. Og der er vi kanskje inne på det eneste svake ved kunsten: Det blir for statisk, for beskrivende - lite flukt, flyt, og bevegelse — i motsetning til f.eks. Millers eller Mazzucchellis impresjonistiske strek som gir inntrykk av dramatisk dynamikk hele tiden.

Men som helhet: innpakning og utførelse skaper ikke alltid mesterverk — det er verd å minnes.

